

ГРАФИК АСОСИДА

Бригадами аъзолари йилгари олтига мажбуриятларини қайта кўриб чиқдилар ва 102 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32 центнер Урнига 35 центнердан илгичча толади пахта сотишга қарор бердилар. Коммунистлар бу юксак маррани ағалламоқ ва ҳосили қисқа муддатларда териб олаётган топширмоқ учун курашди. «Даладаги эмас, хирмондаги си ҳисоб», деган шiori йўлга ташладилар. Натияжада бригада меҳнатга қобилиятли 60 кишининг ҳаммаси этак боғлаб пахтазорга чиқди. Уларнинг ортдаги кексалар — нуруний чолкам-пирлар ҳам умумхалқ хирмониға улушларини қўшиш учун далага отландилар.

Терим соати график асосида ташкил этилди. Теримчилар Ур-тасида кўпнинг килограммчилар ҳарати нег қўлом ёлмонда. Бригадани аъзоларининг ҳаммаси бу ҳаракатга илтифоқ билан қўшилдилар. Улар мавсумда 8-10 тонадан илгичча толади пахта териб беришга барча ҳосилини ерга нам тўшмадан олди. Узоғи билан 20 октябрда илгичтириб олишга, давлат планини 15 октябрга, манбуриятини эса 20 октябрга бажаришга бел боғландилар.

Шу мақсад йўлида курашаётган чевар теримчиларимизнинг кўпчилиги ҳар куни 70-80 килограммга етказиб ипак пахта теришга муваффақ бўлдилар. Пешқадимлардан Улуғой Олхонова ва Тоғал Қадҳорова сингари чеварлар эса кунига 100 килограмдан ошириб «оқ олтин» терияпти.

Бригадани илгичча толади пахта бу йил биринчи марта маълум маҳсулотлари етиштириш бўйича олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажариб, Коммунистлар партия ва Совет давлатининг асосини, дохийимиз В. И. Лениннинг 100 йиллик табарруқ тўйига ўзларининг салмоқли ҳиссаларини қўшадилар.

А. ҲАМРОЕВ, «Советобод» совхоз партия комитетининг секретари.

О. ХОЛНИЕЗОВ, Сурхондарё область, Терим районидagi Ленин номи колхознинг бригада бошлиғи.

Хар кун 120 килограмдан. Бу Хива районидagi «Партия XXII съезди» колхозининг илгор теримчиси Ғафо Юнусованинг кунлик иш унуми. Бу гайратли теримчи пахтани тез ва тоза таришда бошқаларга ибрат кўрсатяпти. Суратда: Р. Юнусова. И. Исмоилов фотоси.

СУРЪАТГА ҚАНОТ БОҒЛАБ...

Яккабоғ районидagi «Правда» колхоз пахтазорларида ҳаёт қайнайд. «Зангори кема»ларнинг капиталлари агрегатларини пахтазорга буриб, ишга киришиб кетдилар.

Ҳар гектар ердан 35-40 центнердан «оқ олтин» топширишга аҳд қилган Ҳамид Мелиев, Эштурхтар Олтиев, Мирза Боймуродов ўртоқлар бошлиқ бригада-ларда кунда йиллик планининг 2-3 процент миқдориде пахта тайёрланмоқда. Бунда Саида Хидирова, Ҳасар Ташанов, Мақтабхон Тогаева каби механик-ҳайдовчиларнинг ҳиссаси айниқ-са катта. Ана шу моҳир механик-зорларнинг ҳар бири машини-да пахта терим нормасини мутасил ошириб бажаряпти.

Бу йил 1629 гектар майдон-нинг ҳар гектаридан 30 цент-нердан ҳосил кўтаришга аҳд қилган колхозчилар бутун куч-ни ҳосилини тезроқ йиғиштири-олишга сафарбар этмондилар. Тагин бир неча кундан сўнг 20 та агрегатнинг ҳаммаси терим-га тушади. Ушанда суръатга қа-нот боғланиб, кунда планининг 4-5 процент миқдориде пахта тайёрланади.

Э. НОМЗОВ.

Сурхон воҳасининг меҳнат-кашлари Шеробод чўлига бош-ланган ҳужумни давом эттириб, 1964 йилда «Советобод» пахта-чилик совхозини барпо этдилар. Совхоз ташкил этилган йили 4 та бўлим бўлиб, партия ташки-лати ҳисобиде 22 коммунист бор эди. Дастлабки йили пахта ҳо-силдорлиги ҳар гектар ҳисобиде 12-14 центнерни ташкил этди. Совхоз ҳўналинги жиҳатдан анча мустаҳкамланди. Ҳозирги кунда ҳўналикда 9 та пахтачилик бў-лими бўлиб, совхозда беш йил-дининг ўртинчи йилида 4.800 гектар ерга пахта, 500 гектар ерга эса гаалла ва бошқа экин-лар экилади.

Совхоз меҳнаткашлари бу йил ҳар гектар ердан 18,7 центнер ўрнига 25 центнердан баранали хирмой кўтариб, она-Ватан ха-зинасига 9 минг тонадан зиёд-роқ чўл дурдонаси етказиб бе-риш мажбуриятини олишган.

КОММУНИСТЛАР ЕТАКЧИ

Ана шу мажбуриятни бажариш совхоз партия комитетининг ва ҳар бир коммунистнинг аван-гардлик ролини оширишни талаб этмоқда.

Ҳозир совхоз партия комитети-нига 100 га яқин коммунист уюшган бўлиб, шулардан 21 киши механизатор, 17 киши брига-да бошлиғи бўлиб ишламоқда. Совхоз чорвачилигини ривон-лаштиришда илгор сўт соғувчи, коммунист Х. Самадова бошқа-ларга ўрнак бўлаётир. У ҳар кун 100-105 литрдан сўт соғи-б, ўзига библирилган ишончини оқлаб келмоқда. Уч коммунист чорвадорлар орасида ташкилот-чилик ишларини олиб бормоқда. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Шоймардон Қудратов яқинда

пахтакорларга газета орқали му-дроаат қилди. Шу кунларда у пахтазорда «зангори кема» билан жавлон урмоқда. Букиер-дан тоналлаб «оқ олтин» тўкля-пти. Унинг илдорлиги сағри кундан-кунга кенгаймоқда. 4-булимнинг 2-бригадасида бошли-ғи Эшқул Бўриев, 9-булимдан Эргаш Эгамбердиев каби комму-нистлар ҳам ишлаб чиқариш пешқадимлари ҳисобланадилар. Уларнинг тажрибасига таянган совхозимиз пахтакорлари ҳосил-дорлигини йил сайин ошириш учун курашмоқдалар.

Шу неча-кундуда совхоз партия комитети ва ҳар бир ком-мунистнинг муҳим вазифаси, қолақ участкаларни илгорлар

даражасига кўтаришдан иборат-дир. Ҳато ва намчиликларни тезроқ бартараф этиш мақсади-да партия комитетининг кўчма бюроси қолақ участкаларда ўт-казилмоқда. Коммунистлар ўз-ўзи ва намчиликларни бартараф-етишда пахтакорларга яқиндан ердан бериляпти.

Партия комитети коммунист-ларнинг сиёсий билим савияси-ни оширишга алоҳида эътибор бермоқда. 8 жойда партия сиё-сий маорифи тўғрисида ташкил этилган эди. 1968—1969 ўқув йилида 100 дан ортқ комму-нист ва партиясиз активлар КПСС тарихи, сиёсий билим асослари, В. И. Ленин биогра-фияси ва назарий семинарлар бўйича ўтказилган машғулот-

ларда иштирок этиб, билим-ларини оширдилар. Совхоз партия комитети район партия комитети бевосита раҳбарлигида пропаганда ва агитаторлар, сиёсий ахборотчи ва сиёсий ташкилотчилар таллаш, тарбия-лаш ишга эътиборни тобора кучайтирмоқда. Шу кунларда 40 агитатор дала шийноларини сиёсий агитация ўчоғига айла-тиришга катта аҳамият берил-моқда.

Халқаро аҳвол, коммунистик ва илчи партиялари ванилларини халқаро Кенгаши мате-риаллари, КПСС Марказий Ко-митети ва Ўзбекистон Компар-тияси Марказий Комитетининг пленумлари қарорлари каби ак-

БУГУН—БУТУНИТТИФОҚ, МАШИНАСОЗЛАР КУНИ

ДЕҲҚОННИНГ СУЯНГАН ТОҒИ

ПАХТАЧИЛИК МАШИНАЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШ БОШҚАРМАСИ БОШЛИГИНИНГ УРНИБОСАРИ А. Я. ТАРАНОВСКИЙ — БИЛАН СУҲБАТ

принциплар тайёрлаш 5000 дона ортади.

Пахтачилик учун бошқа хил машина-ускуналар тайёрлаш ҳам кўлайиб бормоқда. Герби-чилад сепадиган мосламалар ишлаб чиқариш кейинги бир йилда 8 баравар ортди. Шу йилнинг саккиз ойида «Главхлопкомаш» корхоналари маҳсу-лот реализация қилишни ўтган йилдагига қараганда 8,1 проце-нт, товар маҳсулотини ишлаб чиқаришни 9,4 процент ва меҳ-нат унумдорлигини ошириш топ-ширигини 5,5 процент зиёд қил-иб адо этилди. Пахта терим машиналарининг ўзидан ҳозир-гача 1400 тадан ортқ тайёр-ланди. Бу — ўтган йил давоми-да ишлаб чиқарилгандан анча ортқ.

Бу йилги пахта терими мав-сумида даладарда 4500 тага яқин тўрт қаторли агрегатлар ишлайди. Бундай машиналар икки қаторли агрегатларга қара-ганда пахта теришда меҳнат унумдорлигини 70 процент оши-риш имкониятини беради. Бу маҳсулот илгиччилик ҳо-димларининг ерга тўкилган пах-тани териб берадиган, кўрак тарадиган, кўрак тозалайдиган, гўзалона йиғиштирадиган, маш-наларга ва трактор принциплари-га бўлган эҳтиёжини кўпроқ ко-ндирилади. Кейинги бир йилнинг ўзида колхоз ва совхозлар пар-

ни 50 от кучига эга бўлган «Т28-Х4» маркали янги ҳайдов тракторларидан 17000 таси бил-ан тўлдирилади.

Тошкент трактор заводи бу йил маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмининг 24,5 процент кўпай-тирди ва 8 ойлик планини 101,3 процент қилиб бажарди. Итти-фоқ Трактор ва қишлоқ ҳўжа-лиги машинасозлиги министрли-ғи корхоналари мусобақасида бу завод ҳамини олдинги ўрни-ни эгаллаб келаяпти. Меҳнат Қизил Байроқ ордени «Ташсельмаш» заводи бу йил маҳсулот ишлаб чиқариш ҳаж-мининг 9,2 процент, Ўзбекистон трактор йиғув заводи 9,9 про-цент оширди. Бу корхоналар-нинг коллективлари 8 ойлик планларини ҳам ортқи билан адо этишга муваффақ бўлдилар.

Лекин бундай корхоналар ре-зервлардан ва имкониятлардан самарали фойдаланмаганликлар натижасида планларини ба-жармаётганлар. «Чирчисель-маш», «Ўзбексельмаш», «Таш-хиссельмаш»-заводлари саккиз ойлик планини адо этмади.

Қишлоқ ҳўжалигини меҳа-низациялаш янгида тезлашти-риш юзасидан қандай режалар бор? Бу режалар қай тарихи-да бўлаб берадиган.

Бош бошқармаимиз пахта-чилик ҳўжалиklarини таъмин-

лашган машина-ускуналар билан кўпроқ ва тезроқ таъмин-лашга даъват этилган.

Пахтачилик машиналари дав-лат маҳсулот конструкторлик бю-роси маъжуд машиналарни таъ-минлаштириш ва конструкция-сини яхшилаш устида кунг билан ишламоқда. Бу йилги мав-сумда кўпгина машиналар дав-лат синовдан ўтказилди. 60 сантиметр кенликдаги қатор орадарда илгичча толади пахта-ни териб берадиган машиналар синовдан ўтказилди. Бу маши-налар тўрт қаторли бўлиб, пах-та терини тезлаштириш имко-нини беради. 90 сантиметр кенликдаги қаторларда ҳаракат қиладиган «МТГ-50Х» маркали «Белорус» трактори ҳам би-ринчи иттиҳондан ўтди. Пахта-чиликда, бедазор ва боғларда қўлланиладиган «ОВХ-14» мар-кали пуркатгичлар ҳам синал-ди.

— Корхоналар ишлаб чиқ-ариш қувватини ошириш бораси-да қилнаётган ишлар ҳақида нималар дейишигиз мумкин?

Бу ерда келгуси йил бошидан пахтачиликка мослаштирилган «Ўзбекистон» трактори ишлаб чиқарилади. Шу катта вазири-ни муваффақиятли бажариш учун жадал кураш бормоқда. Корхонада трактор ишлаб чиқ-ариш ўзлаштирилиши билан Вл-ядмир трактор ва Ўзбекистон трактор йиғув заводида бундай маҳсулотлар тайёрланидан бу-шаб қолади, улар бошқа маҳсу-лотлар ишлаб чиқариши.

Тошкент трактор заводида бунинг учун 59 минг квадрат метр ишлаб чиқариш майдонини тахт қилиб бериш лозим. 1970 йилда салкам 750 станок ўрна-тилади. 2 та ювчи-кўригич-бўй шконсевери ва йиғув бош конвеиери ишга туширилади.

Машинасозлар экономияни юксалтиришда ҳал қилувчи роль ўйнайдилар. Биз ҳам пах-такорнинг ўнг қўли эканлигини жуда яхши англаймиз. Машина-созлар пахтачиликни меҳнат-соялаш соҳасидан бош йўлни бундан буйи ҳам зўр матонат билан амалга ошираверадилар.

АРМУҒОН

Тошкент тўқимачилик саноати машинасозлиги заводи коллекти-ви машинасозлар кунини муносиб армуғон билан кутиб олди. 9 ойлик ишлаб чиқариш плани му-дадатдан илгари бажарилди. Кор-хонаимиз сергайрат ишчилари учин-чи квартал планини ортқи билан бажариб, республика Енгил сано-ат министрлигининг кўчма Қизил байроғини олишга ҳаракат қил-моқдалар.

Заводимизда асосан йиғирув ва плиталаш машиналари, халқ ҳў-жалидеги ишлатилдиган уй-рўз-гор асбоблари ишлаб чиқарилади. Йиғирув ва плиталаш машинале-рианиннинг 30 процентдан ортқи Локхстон, Япония, Чехословакия, Венгрия, Болгария каби жаҳон-нинг 18 дан ошқ мамлакатларига экспорт қилинмоқда. Шунингдек, биз ишлаб чиқарган машиналар халқаро кўргазмаларда намойиш қилинмоқда. «ПК-100-6Р» марка-ли йиғирув-трав машинаси Че-кословакиянинг Брно шаҳарида ўтказилган халқаро виставода олтин медал олд. Яқинда Бразилиянинг Сан-Паулу шаҳрида экилган халқаро кўргазмага «ПК-100/М» маркали тўқув машинаси ноборилди. Шу йилнинг ноябрь ойида Қоҳирада очилдиган халқ-аро кўргазмага ҳам тўқув маши-наимиз билан қатнашишга тайёр-ларлик кўримоқдалар.

Яқинда, заводимиз инжине-р-техник ходимлар томонидан яратилган «П66-5М-3» маркали йиғи-рув машина давлат қабул комис-сиясининг кўригидан муваффақ-иятли ўтди.

Корхонаимиз машинасозлари до-хий В. И. Ленин тутилган куннинг 100 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, яхши кўрсаткичларни қўлга кирит-тайтирлар.

Ҳ. МИРСАДАДОВ, завод директорининг ўрни-босари.

Узбекистон машинасозлари ўз байрамларини меҳнатда юксак кўрсат-кичларини қўлга киритиш билан қарши олмақдалар. Тошкентдаги «Компрессор» заводининг ишчиси коммунист Мансур Ортиқов ҳам ма-шинасозлар кунига яхши соғва билан келди. Коммунистик меҳнат зар-дори бўлган бу илгор илчи бу коллективда 14 йилдан бери меҳнат қил-моқда, кунданли топшириқини бир ярим-икки бараварга етказиб ба-наришга эришмоқда (юворидagi сурат). «Ташавтомаш» заводининг илгор ишчиларидан Орф Жуманулов ва Абдукарим Абдурахмоновлар ҳам ўз коллективининг илгор ишчиларидан ҳисобланадилар. Улар корхона кол-лектив орасида ўз меҳнатлари ва шахсий намуналарини билан амалди турадилар. (пастдаги сурат).

Н. Глауберзон фотослари.

НАМУНАЛИ НУСХАЛАР КўРИГИ

Республикаимиз саноат корхона-ларида стандартизация, маҳсулот сифати ва метрология кўригининг дастлабки ажулари чиқарилмоқ-да. Бу соҳада Тошкент шаҳри корхоналарида анча ил қилинди.

Стандартизация кўригининг асо-сий вазифаларидан бири корхо-наларда мукамал стандартларни жорий этишдан, стандартлаш ва метрология бўлиmlари ишини амалда яхшилашдан иборат. Кўрик мубайнида ўлчов ва синаш маши-на ва ускуналарнинг янгилари ишлаб чиқаришга жўзий этилмоқ-да, Назорат-ўлчов аппаратла-рини ишлатиш яхшилашмоқда. Шу-нингдек, Назорат ходимларининг маҳакаси оширилмоқда.

Кўрик 1970 йилнинг биринчи январига қадар давом этади. Кў-рик гулблагига Ўзбекистон ка-сабо союзулари республика Со-ветининг ҳамда илчи-техника жа-мииятлари республика советининг пуш мукофотлари берилди.

Ҳозир кўригиде республикаимиз-нинг 800 корхонаси қатнашмоқ-да. Шу йилнинг ўтган олти ойи мо-баликда икки минг тақрибан 4 ми-лион сўм тежаланди.

Э. САМОЙЛОВИЧ, инженер.

ОЛИМЛАРНИНГ ЮКСАК АКТИВЛИГИ

САМАРҚАНД. 28 сентябрь. (ЎзТАГ маҳсул муҳбирлари Г. Липини, И. Попондопуло, ЮНЕСКО ташкилотининг Темурийлар дав-ри санъатига бағишланган халқ-аро симпозиумида бадий мине-ратурга тўғрисидаги мунозаралар тугатилган сўнг олимлар шу проблемга юзасидан маҳсул ахо-ролар берадилар. Германия Демок-ратик Республикасининг ванили, Гаала шаҳридаги университет-нинг доценти В. Бренцес илгичи ҳамини қанитарди. Бу илгич шарҳшубоҳининг алдановчи мазлум бўлган мизралилари билан бир қаторда фанининг шу соҳаси проблемаларини Европалати со-циалистик мамлакатларининг иш-тадиқот коллективлари ҳам ку-раб ва ҳар томонлама ишлаб чи-қарилганларини кўрсатди.

В. Бренцес Темурийлар даври-га доир баъзи кўлемларининг оригиналликни шубҳа естига кўрибчи бунд уларни бошқа халқ-ларнинг маданиятига тегишли қилмовчи бўлиб баъзи ерларда айтаётган таълиқларини асосан-и шубҳалигини жуда кўп фанини

материалларга суялган ҳола-да очиб ташлади. Олим жаҳондаги катта-катта коллективларда сай-ламаётган ва турлича фикрлар тугдираётган министрилар шуб-ҳаси, ҳозирги Совет Ўрта Осиё республикалари территориясида ишланган расомаларнинг ижодиети-га оид аниқлигини ҳамда ўш расомаларнинг юксак маҳорати-намунаси бўлиб ҳизмат қилишни илгичи таҳрири қилиш йўли билан исбот этди.

Ўрта Осиёнинг санъати бу ерда-ғи халқларнинг ўзига хос бадий ижодиетининг ерқин ифодасидир, деган фикр ташкилданди. Айни маҳалда бу санъат илгичи мамла-катлар—Ҳиндистон, Афғонистон, Покистон, Эрон ва бошқа мамла-катлар халқлари маданиятининг ўзаро алоқаси ва ўзаро таъсири-ни турғуч миллий ағванлар ро-лига барҳам бераётган ҳола на-мойиш этди. СССР Бадий акаде-миясининг мухбир аъзоси В. В. Веймар, тарих фанлари кандидати О. И. Галергина (Ленинград), профессорлар В. Робинсон (Бузоқ Британия), Э. Экин (Туркия), В. К.

Рой Чоудхури (Ҳиндистон) бу ма-саланинг турли жиҳатлари ҳу-сулида таъкирлар, Эрмитаж холи-ми, тарих фанлари кандидати В. И. Маршак билан бирга ахо-рол берган Ленинградлик професс-ор А. М. Беленицкий ҳам шу ҳақда гапирди.

Сўнгра симпозиум Темурийлар даври иттибот ва хатотлик санъатига доир масалаларни му-ноҳима қилди. Доклад қилган тошкентлик профессор Ҳамид Су-лаймон номи билан ва бошқа на-муналарни хусуида гапирди. Иттибот бунд ағишда бадий иш-са билан таъсирий маҳорат ян-мул-жаълига намуна оифатида Алишер Навоийнинг Ленинград-да санъатдан нодир «Хамса»си қўлемасини келтирди. Китобни ўрта асрданги хатот Судтони-ни Машҳадий битган, ол-тин ва мумш суваридан иш-ланган лавҳаларини ўз замонаси-нинг тенги Вўқ лавҳохи Ерғи бажарган. Қўлема муноҳаси-ла эса салҳофлар орасида «Дури за-мон» ҳисобланган Султонал Мар-

ий ишлаган.

Алишер Навоий фан, адабиёт ва санъатга ҳомийлик қилган XV асрнинг ишончли армони, лекин доқладчи, мунозара қилнаётган давр маданият ҳаётининг бошқа соҳалари каби бадий иттибот ва хатотлик санъати ривож топди. Ҳамас асарлар яратишда нуб халқларнинг ваниллари илгичи-роқ этилди. Бу санъат ўзбеклар, то-жинлар, эронийлар, оғзбекинон-лар, уйғурлар, афғонлар, турк-маилар ва бошқа халқлар ижоди-и даҳосининг бадий синтези бўл-дики, улар биргалликда меҳнат қилиб, жаҳон маданиятининг та-риҳиётига салмоқли ҳисса қўш-дилар.

Британия музейи Шарқ қўле-малари номири М. Оуэн, доктор Назир Аҳмад (Ҳиндистон), про-фессор И. Зона (Эрон), профессор А. Ш. Ҳабибий (Афғонистон), до-цент П. Циме (ГДР), профессор М. Т. Донешпажух (Эрон) муҳ-нама қилнаётган масала юзаси-дан ўз фикрларини айтдилар.

Халқаро симпозиум ўз илгичи давом эттирмоқда.

КОЛХОЗЧИЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ III СЪЕЗДИ ОЛДИДАН

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК АРТЕЛИ МУХОКАМАДА НАМУНАЛИ УСТАВИ ЛОЙИХАСИ МУХОКАМАДА

ҚОРАҚАЛПОҚ ҚИШЛОҒИ ЯШНАМОҚДА

Қорақалпоғистон Автоном Республикаси колхозчиларининг конференцияси бўлиб ўтди. Унда областъ партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов қишлоқ хўжалик артели Намунали Уставининг лойиҳаси ва Қорақалпоғистонда колхоз тузумининг ривожланиши ҳақида доклад қилди.

Докладчи ва музоараларда чиқиб сўзлаган нотиқлар колхозчиларнинг Бутуниттифоқ II съезидан буён ўтган давр мобайнида колхозлар ҳаётида юз берган ўзгаришлар булганлигини кўрсатдилар. Бунинг Қорақалпоғистон колхозлари мисолида ҳам аққол кўриш мумкин. Бутун мамлакатдаги каби қорақалпоқ қишлоқларида Ленин кооператив плани тула галаба қилди.

Коммунистик партия ва Совет давлати колхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустахкамлаш, уларнинг ишлаб чиқаришини юксалтириш ҳақида муттасил гаммурақ қилиб келдилар. Машина-трактор станциялари колхозлар ҳаётида жуда катта роль ўйнади.

Агар биз Қорақалпоғистон колхозларининг қишлоқ хўжалик артелига айланишига йўл очиб берсак, уларнинг ҳозирги даражасига солиштирсак, дастлабки аниқ ва намунага колхозлар андиқликда бадалат ва йиллик коллектив хўжаликларга айланганлигини кўрамиз.

Қорақалпоғистон территориясида 1928 йили 14 та колхоз ташкил қилиниб, уларга 200 камбағал ва ўртақ деҳқон хўжаликларини бириктириш натижасида 1932 йилда колхозларнинг сони 516 га етди. Бу вақтда умуман экин майдони, шу жумладан пахта майдони жуда кам ҳисобланган экин майдони. 1928 йили Автоном Республика колхозлари ҳақидаги лойиҳа 14 минг тонна пахта етиштирган эдилар. Бу миқдор 1932 йилда келиб 27 минг тоннага етди.

Мамлакатнинг бошқа жойларидаги каби Қорақалпоғистонда ҳам 1932 йили коллективлаш-

тириш тула тугалланди. Бу вақтда келиб колхозларнинг моддий-техника базаси анча мустахкамланди. 1932 йили Автоном Республика колхозлари даражасида 975 трактор, 20 миңдан кўпроқ турли хил қишлоқ хўжалик машина ва асбоблари ишлатилди. Бу, ҳосилдорликни кескин ошириш, маҳсулот етиштиришни кўпайтириш имконини берди. 1932 йилда пахтанинг ялли ҳосили коллективлаштиришнинг дастлабки йилларидаги ҳосилга нисбатан икки баравар кўпайди ва 68,4 миң тоннага етди. Шу йили ҳар гектар ердан 13,2 центнердан ҳосил олинди. Айни вақтда колхозларда чорвачилик, бедачилик, пиллачилик ҳам анча ривожланди.

Автоном Республика колхозларининг бўлинимас фондларидаги маблағларнинг миқдори тобора кўпайиб бормоқда. Ҳозирги вақтда колхозларнинг бўлинимас фондларидаги маблағлари 1938 йилдагига нисбатан 25 баравар кўпайди.

Сўнгги йилларда колхозларнинг ишлаб чиқариши беқиёс ўсди. Бунинг қуйидаги мисоллардан кўриш мумкин. Қорақалпоғистон колхозлари 1961—1964 йилларда 412 миң тонна пахта етиштирган бўлсалар, сўнгги 4 йилда улар етиштирган пахтанинг миқдори 509 миң тоннага етди. Улар етиштирган пахтанинг 94 миң тонна пахта сотилди. Ҳар гектар ердан ҳосилдорлиги эса 1964 йилда 24 центнерга етди. 1968 йилда 34,6 центнерга етди.

Шу нарса қувончлики, Қора-

қалпоғистон колхозлари ҳосилдорлик жиҳатидан Ўзбекистонда иккинчи ўринга чиқиб олдилар. Бултур Тўртқул районидagi Ильяч номи, Ленин номи, Димитров номи, «Коммунизм», Беруний районидagi Оржоникидзе номи, «Правда», «Октябрь 50 йиллиги» колхозларидан ҳар гектар ердан 40 центнердан оғир ҳосил олинди. Ана шу районлардаги, шунингдек Амударё, Хўжайли районларидаги ўйлаб бригадаларда ҳосилдорлик 50 центнерга етди. Колхозлар бултур етиштирилган барча пахтанинг 44 процентини машиналарда териб олдилар.

Кейинги тўрт йилда Автоном Республика колхозларида 247 миллион сўмлик маҳсулот етиштирилди. Шу давр мобайнида колхозларнинг пул даромади 87 миллион сўм, колхозчиларнинг меҳнат ҳақи эса икки баравар кўпайди. Ишлаб чиқаришнинг юксалиши, маҳсулот етиштиришнинг кўпайиши, колхозлар даромадининг ошиши ишлаб чиқариш фондларини кўпайишига олиб келди.

Донладнинг айтишича, қишлоқ хўжалик артели Намунали Уставининг лойиҳаси Автоном Республикадаги барча колхозларда атрофлик муҳокама қилиниши, Уставни муҳокама қилинишига бағишланган йилги ишларда янги йил давлатга пахта, соли, сабазот, картошка, полиэтилен ва чорвачилик маҳсулотларини сотиш мажбуриятларини бажариш ҳолда кутиб олинди, деб партия ва ҳукуматни қатъий ишонтирдилар.

Р. ЕШИМБЕТОВ, «Совет Ўзбекистони» муҳбири.

бериш, колхоз қишлоғида яшаб турган оила бошлиғи бошқа жойда ишласа-ю, лекин оила аъзолари колхозда ёки бошқа бирон ерда ишласа бундан қўнғинча томонга участкадан маҳрум қилини, бир оилани колхозда иккидан кўпроқ киши ишласа, бундай оилаларга қўнғинча томонга участкаси бериш, колхозчи аёлларнинг иш соатини аркаларнинг иш соатига нисбатан бирмунча камайтириш таълиф қилини ва ҳоказолар.

Музоараларда чиқиб сўзлаган Тўртқул район партия комитетининг биринчи секретари Нурдод Қурбонов, Амударё районидagi Крпуская номи колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Оймихон Камолова, Беруний район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи С. Олимов, Тўртқул районидagi «Совет Ўзбекистони» колхозининг механизатори, СССР Олий Советининг депутати Анор Нуруллаева, шу райондаги Ильяч номи колхозининг раиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутаты К. Назаров, Хўжайли район икрония комитетининг раиси С. Юсупова, шу райондаги Ленин номи колхозининг раиси Ж. Векмуродов ўрталар янги Устав лойиҳасига киритилган таълифларни қувватладилар.

Конференцияда колхозчиларнинг Бутуниттифоқ III съезидга 9 делегат ва Ўзбекистон колхозчиларининг съезидга 62 делегат сайланди.

Конференция қатнашчилари Қорақалпоғистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллигини, колхозчиларнинг Бутуниттифоқ III съезидини бу йил давлатга пахта, соли, сабазот, картошка, полиэтилен ва чорвачилик маҳсулотларини сотиш мажбуриятларини бажариш ҳолда кутиб олинди, деб партия ва ҳукуматни қатъий ишонтирдилар.

Р. ЕШИМБЕТОВ, «Совет Ўзбекистони» муҳбири.

СЪЕЗДГА СОВҒА

ЖУМА («Совет Ўзбекистони» муҳбири). Пастдаргом районидagi ҳамма колхозларда намунали Устав лойиҳасини муҳокама қилиш ва колхоз вакилларининг район йиғилишига делегатлар сайлашга бағишланган йилги ишлар бўлиб ўтди. Уларда колхоз (қишлоқ хўжалик артели) намунали Уставининг лойиҳаси яқдиллик билан маъқулланди. Колхозчиларнинг Бутуниттифоқ учинчи съезид ва Ленин туғилган кунининг 100 йиллиги шарафига олинган мажбуриятларни бажариш юзасидан конкрет таъбирлар белгилаб олинди.

Шу райондаги «Память Ленина» колхоз аъзоларининг умумий йиғилиши айниқса кўтаринки руҳда ўтди.

— Янги Устав лойиҳасини маъқуллаймиз, — деди бригада бошлиғи Умарзоқ Элбоев, — шу билан бирга бригадани бундан пахта тайёрлаш лавини 1 ноябргача, социалистик мажбуриятимизни эса 10 ноябргача бажарамиз. Колхозчиларнинг Бутуниттифоқ учинчи съезидини пахтадан юқори ҳосил топириши билан кутиб оламиз. Мен янги намунали Уставга колхозчилар учун ҳафтада бир марта дам олиш кунин жорий этилсин, деган жумла қўйишни таълиф қилдим.

Тракторчи О. Муродов, зоотехник Б. Умаров, эконоист Э. Даматов ва бошқалар ҳам сўзга чиқиб, меҳнат минимумини бажармаган, колхоздан ўзбошимчилик билан кетиб қолган колхозчилар учун қаттиқ чора қўлланиши намунали Уставда кўзда тутиш зарурлигини айтишди.

Колхоз раиси Муҳаммади Абдуллаев ўз сўзиде хўжалиқнинг ютуқлари, қишлоқларни ободонлаштириш имкониятлари ҳақида тўхталиб, Колхоз аъзолари съезид оиди мусобақани кучайтириш ва тарихий сўз — Ленин туғилган кунининг 100 йиллиги шарафига ишла, дон тайёрлаш лавинини ошириб бажардилар. Давлатга полиэтилен маҳсулотларини сотиш топириқлари ҳам муҳаддатдан илгари адо этилди. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва ҳарид қилинида яхши кўрсаткичларга эришилмоқда.

Колхозчилар ноябрь ойида чиқариладиган учинчи съезиде муносиб совға тайёрлашга, яъни, 1070 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 30 центнердан «оқ олтин» топиришига аҳд қилдилар.

Колхозчиларнинг умумий йиғилиши колхоз вакилларининг район йиғилишига делегатлар сайлади.

Л. ЭРҒАШЕВ.

ЯҚДИЛЛИК

Андижон областининг хўжалик артели Намунали Устав лойиҳасини муҳокама қилишти. Шу муносабат билан колхозчиларнинг умумий йиғилиши бўлиб ўтди. Унда лойиҳада олға сурилган гоялар тамомилла қўллаб-қувватланимоқда ва Устав лойиҳаси ҳақида қимматли фикр-мулоҳазалар, истақлар билдирилмоқда, тақлифлар киритилди. Уларнинг қўллаб-қувватланишига савобдор.

Меҳнат ветерани Маҳкамбой Отаҳамроев Москва районидagi «Победа» колхоз аъзоларининг Устав лойиҳасини муҳокама қилишга бағишланган умумий йиғилишида сўзга чиқиб, бундай деди:

— Мен Устав лойиҳасини ҳамма фикрларга тула қўшладим. Уставда «Ҳизмат кўрсатган колхозчи» фахрий колхозчини унонларини таъсис этилади, дейилди. Биз бу фикрни бир овоздан маъқуллаймиз. Орузга аёб йўл. Уставга мана бундай қўшимча қилишнинг мана ҳаммага аёнки, деҳқоннинг шаксий юмушлари кўп. У колхоз иши билан бирга ўз томонидан қараш, бозор ўнгарга бориш, рўзгор ишлари билан шуғулланиш, қолверса яхши дам олиш керак. Деҳқон колхоз ишидан қолиб зарур ишларини қилиб олади. Модомики шундай экан, колхозчиларга ҳам дам олиш кунин белгилаш керак. Ҳўк қўшиб омон-бўйини туруқ, от қўшиб мультиваторлар ишлатилганидан давр ўтиб кетди. Илгари деҳқоннинг сўнгики кетмон эди. Кун бўйи пахта териш, кечкурун қўсақ чувирдик. Шундай бўлса ҳам улгурмасдик. Эндиликда эсосий иш техника зиммасига юкланди. Дам олиш кунига ўтсақ бўлавердик.

Яна Устав лойиҳасида айтилган иш кунин ўрнига иш нормаси белгиланса, мақсадга мувофиқ бўларди.

— Устав лойиҳасининг учинчи бўлимида ер ва ундан фойдаланиш тўғрисида яхши таллар бор, дейди Балчиқ районидagi «Лактакор» колхозининг раиси Ҳакимжон ака Қамолов. — Шундай бўлса ҳам бизни қўшимчалар киритишнинг лозими тоғламай. Меҳнат ердан фойдаланишида қатъий тартиб ўрнатилмоқда. Мана бир миң сол. Темир йўл ва тош йўлларнинг икки томонидан ер ажратилиш қонуний тусга кириб қолган. Бунинг ҳеч ким икор қилолмайдик. Амм, оқинини айтганда, бу ишда палевартирилликка йўл қўйилмоқда. Ер эҳтиёт қилинаёттир. Иккинчи даражали йўллар ҳам колхоз даражасининг дуч келган ердан ўтказилаверди. Экинлар нурин пайхон қилинади. Бунинг устига келтирилган зарарни ундириб олиш қийин бўлган. Оқибатда деҳқоннинг қанчадан-қанча меҳнати қўсқа соҳаси маъқуллансин.

— Колхозчиларнинг Бутуниттифоқ III съезид ва Ленин юбилей шарафига зарбдор вахта зълон қиламиз, олинган мажбуриятларни муҳаддатдан илгари бажариш учун бригадаларда ҳамда артель аъзоларини ўртасида социалистик мусобақани кенг ави олдирамиз. Мусобақа янгуларига қараб илгор бригадаларга колхозчиларнинг Бутуниттифоқ III съезид номи бригада унони берамиз.

— Бу йил 6500 тонна — пилла қўрсатилганидан 1150 тонна кўп пахта, 80 тонна шол, 68 тонна гўшт, 280 тонна ёки пилладан 10 тонна кўп сут, 500 тонна сабзавот етиштирамиз.

— Давлатга пахта сотиш лавининг 7 ноябргача, социалистик мажбуриятини эса 15 ноябргача бажарамиз.

А. ҚУРОНБОВ, «Совет Ўзбекистони» муҳбири.

МУНОСИБ ВАКИЛЛАР

ТЕРМИЗ. («Совет Ўзбекистони» муҳбири). Янгида Термиз шаҳрида Сурхондарё областъ колхозчиларининг конференцияси бўлиб ўтди.

Конференцияни колхоз тузумининг кекса ветерани, республикада хизмат кўрсатган пахтакор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Шўрчи районидagi Жданов номи колхозининг соби раиси, ҳозирги пайтда колхозларро бурдончилик пунитининг директори бўлиб ишлатган Усмон ака Доғиёров қисқача кириш нутқи билан оиди. Кун тартибидagi биринчи масала — «Қишлоқ хўжалик артелининг янги намунали Устави лойиҳаси ҳақида» областъ партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Н. М. Муродов доклад қилди.

— В. И. Лениннинг кооператив плани амалга ошганлиги, — деди докладчи, — совет ҳалқининг буюк галабаси бўлди. Майда деҳқон хўжаликларини йиллик социалистик ишлаб чиқариш кооперативларига уюштириш учун партия жуда катта ташкилотчилик, сийсий-тарбиявий ва хўжалик ишларини олиб борди.

Сурхон воҳасида биринчи бўлиб 1926 йилда «Ленин йули» колхози тувилди. Бу хўжалик Шеробод районидagi Озод қишлоғида ташкил этилди. 1929 йилга келиб Шеробод, Паттакесар ва Жарқўрган районларида ташкил тоған колхозлар сони 90 гага етди. Дастлабки қишлоқ хўжалик артелиларини мустахкамлашда колхоз тузумининг кекса ветеранилар Улаш Туробов, Эшбой Бердиев, Абди Қодиров, Жўра Хўжамиев,

Жума Пирназаров ва бошқа ўртоқларнинг меҳнатлари катта.

Уш пайтда ҳар бир колхозга ўрта ҳисобда 340 гектар ер майдони тўғри келиб, бундан 100-120 гектаригина ҳайдаланди. Ҳар ерлар эди. Улардаги чорва моллар сони ҳам 600-700 бошдан ошмасди. Пахтанинг ҳосилдорлиги гектар бошига 10-13 центнердан ошмасди.

Конференция делегатлари ва музоарарада сўзга чиққан нотиқлар жонанон партиямиз ва Совет ҳукуматининг колхозчи деҳқонлар ҳақида тинмай қилаётган оталарча гаммурақли туғайлик колхоз тузумини эришган гоят катта муваффақиятлардан фохрланиб сўзладилар. Масалан, Сурхондарёда биринчи трактор 1926 йилда келган бўлса, ҳозир областъ колхозлари ихтиёрида 8,5 миңга яқин ҳар хил марказдан эиет трактор, 1600 пахта териш машинаси, 400 автомашина олинди. Бу механизмларнинг умумий баҳоси 17 миллион сўмни ташкил этади. Бундай қудратли техникани бошқаришда колхозларда 460 олий маъ-

лумотли, 846 махсус ўрта маълумотли мутахассислар ва 8000 дан ошми механизаторлар хизмат қилаётдилар.

1919 йилда Сурхон водийсида 8 миң гектар ерга чигит ақилган бўлса, ҳозир чигит экинларидан ерлар 16 марта кўпайди. Бултур областда пахтанинг ялли ҳосили 346,3 миң тоннага ташкил этади. 1913 йилда эса атиги 5,5 миң тонна пахта етиштирилган эди. Утган йили Денов районидagi «Галаба» колхозчи ҳар гектар ердан 39,6 центнер ҳосил олиб, давлатга 8 миң тоннага яқин пахта сотди. Бу, 1913 йилда Сурхондарёда етиштирилган пахта ҳосилидан қариб бир ярим баравар кўпдир.

Нотиқлар колхозчиларнинг гоят фахрланиб гапирдилар. Деҳқонларнинг ҳаётига электр, радио, газ, телевизорни мустаҳкам ўрнатиш оиди. Колхозчи деҳқонларининг қиёфаси тубдан ўзгариб кетди: шаҳар тиғидagi янги посёлалар бунёд этилди, маданият уйлари, мактаблар, кутубхоналар, насалхоналар қуриди.

Колхозчиларнинг областъ конференцияси делегатлари қишлоқ хўжалик артелининг янги намунали Устави лойиҳасини яқдиллик билан маъқулладилар. Конференция Москвада ўтказиладиган колхозчиларнинг учинчи Бутуниттифоқ съезидини муносиб совғалар билан, амматга олинган социалистик мажбуриятларни ошириб бажариш билан кутиб олишга қаратилган қарор қабул қилди.

Конференция колхозчиларнинг республика съезидга ва Бутуниттифоқ учинчи съезидга делегатлар сайлади.

А. ХАЛИЛОВ.

Колхоз тузумининг кекса ветерани, колхозчилар Бутуниттифоқ иккинчи съезидининг қатнашчиси Улаш Туробов совет ҳонимияти йилларида колхоз тузуми туғайлик қишлоқда рўй берган ўзгаришларни жоқли маъқул асосида сўзлаб берди.

Нотиқлар Термиз районидagi Жданов номи колхоз бригадаси бошлиғи Қ. Ойнаева, Денов районидagi «Октябрь 50 йиллиги» колхозининг раиси Ш. Норқобилов, Сарносиев районидagi «Коммунизм» колхоз партия ташкилотининг секретари Х. Мусулмонов, Шўрчи районидagi Энгельс номи колхоз меҳнатқайдоғчи А. Енубов, Жарқўрган районидagi Норали Боймуродов номи колхоз раиси М. Яўраев ва бошқа ўртоқлар қишлоқ хўжалик артели янги Уставининг лойиҳасини бир оиладан қизғин маъқулладилар.

Колхозчиларнинг областъ конференцияси делегатлари қишлоқ хўжалик артелининг янги намунали Устави лойиҳасини яқдиллик билан маъқулладилар. Конференция Москвада ўтказиладиган колхозчиларнинг учинчи Бутуниттифоқ съезидини муносиб совғалар билан, амматга олинган социалистик мажбуриятларни ошириб бажариш билан кутиб олишга қаратилган қарор қабул қилди.

Конференция колхозчиларнинг республика съезидга ва Бутуниттифоқ учинчи съезидга делегатлар сайлади.

А. ХАЛИЛОВ.

НАМАНГАН ОБЛАСТИ. Янгиқўрган районидagi «Зарнет» богдориник совхозда меҳнатсевар богдонлар мўл ҳосил етиштиришди. Бу ерда 1100 гектар олмасор бор. Москва, Свердловск, Антубинск, Тюмень ва Караганда меҳнаткашларига 200 тоннадан ортиқ олма юборилди. Суратда совхознинг илгор ишчиси С. Пуятова олма термоқда.

Е. Корниенко фотоси. (ФЭТАГ).

ОҚУРҒОН районидagi Ленинобод колхозда ҳам терин қизғин олиб берилмоқда. Суратда шу колхознинг 10-бригадаси теринчиларидан Кенжа Гўл Убайдуллаева (чапда) ва Фотима Шойбековаларни кўриб туринсиз. Улар кундалик терин нормасини уч баравардан ошириб бажармоқдалар.

Қ. Разинов фотоси. (ФЭТАГ).

АШУЛА ВА РАҚС БАЙРАМИ

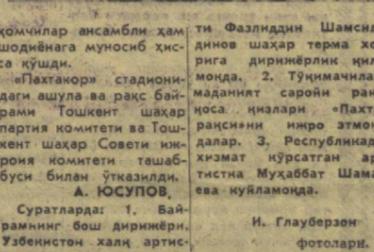
«ПАХТАНОР» СТАДИОНИДАН РЕПОРТАЖ

Стадион байрам либосида. Гуллар, байроқлар, шорлар, транспарантлар, расмлар... Чор афрод нур ва рангда жилваланади. Бир томонда карнай ва сурнай садо-лари, иккинчи эҳда оркестрининг тантанавор марши дилларга завқ ором бахш этади. Ҳамма мемури.

Соат беш ярим. Тантанали марш садолари остида дикторнинг овози жеранглади. У байрам шодибасининг бошланғичидан дарак беради. Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари Р. Н. Бобонова микрофон ёнига келади. У буюқ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллиги олдидан юз йиллик бағишланган ашула ва рақс байрами муносабати билан стадионга йиғилган санъат шинавандларини табриқлайди.

Шодибасининг энг кичик шифокорини Гулнора Муҳиддинова дирижёрлик таъқисини бош дирижёр, Узбекистон халқ артисти Фазлиддин Шамсиддиновга топширади. Байрам бошланади. Бутун стадион бўйлаб С. Тулкиёвнинг «Ленин ҳақида кўшик» хори янграйди. Бунинг Тошкент шаҳар терма хори икром этади. Гал рақсларга берилди. «Яшил саҳнага республикада хизмат кўрсатган артистка Маргарита Оқилова раҳбарлигидаги Тошкент тўқинчилар маданият саройи рақоса қизлари чиқядади.

Бирин-кетин ранг-баранг номерлар ижро этилади. Ҳаваскорлик коллективларининг ўзининг санъат корлар эгаллайдилар. Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Кувондиқ Искандарова, Муҳаббат Шамоева, Юнус Тўраев, Луиза Зокировалар ўзларининг дилрабо кўшикларини билан байрам алоҳида кўр ва фойда киритдилар. Узбек ма-

Суратларда: 1. Байрамнинг бош дирижёри, Узбекистон халқ артисти Фазлиддин Шамсиддинов шахар терма хори дирижёрлик қилмоқда. 2. Тўқинчилар маданият саройи рақоса қизлари «Пахта рақсини» ижро этмоқдалар. 3. Республикада хизмат кўрсатган артистка Маргарита Оқилова раҳбарлигидаги Тошкент тўқинчилар маданият саройи рақоса қизлари чиқядади.

«УЗБЕКИСТОН» ШИФОХОВАСИ

Ялта — Қора денгиз соҳилидаги курортлар шаҳри.

Шундай гўзал шаҳарнинг қон уртасида, Қрим тама тоғларининг кўркам жойида «Узбекистон» санаторийси жойлашган. Бу шифохонани Ялтанинг кўзгуси дейишди. Сабаби, шу ердан қаралса, Ялтадаги санаторийларнинг ҳаммаси, ҳатто Катта ердан узилиб, ҳавода муаллақ бўлиб турган «Қалдирғоч уяси» шифохонаси ҳам яққол кўринади. Қора денгиз сувининг ижтимоисини, тўқин заррачалари юзингизга урилаётгандек энгил ҳис қиласиз ўзингизни.

Шифохонанинг бунёдга келиши тарихи қуйидагича: Ялта Улуғ Октябр инқилобига қадар пошю ва унинг амалдорлари, капиталистлар, помещиклар, йирик монополия эгалари, катта савдогарлар, амирлар, хонлар, беқлар, маҳаллий бойлар ва бошқа мансабдорларнинг ёзил саирғоҳи бўлган. Улар подшолик васияси билан денгиз соҳилидан маълум миқдорда ер олиб, ўзлари учун ҳашаматли саройлар, шифохоналар, кўчиқ. очил жойлари кўрганлар ва ишрат қилганлар. Шу йўл билан Ялтада инъиз Воронцов саройи, пошю чиновниклари, украин боқрлари, қрим князлари ва бошқа пулдор-амалдорларнинг оромгоҳ жойлари — санаторийлар ташкил топган. Бунинг эвазига ҳазина олтинга тўлиб турган.

Подшонинг бундай «мурувват»дан Бухоро амрлиги ҳам беваис қолмаган, албатта. Айш-ишратга мукнасида кетган амир халқдан шилб олинган беҳад катта пул ва Бухоро қорғул териси эвазига ҳозирги «Узбекистон» санаторийси территориясини олиб, ўзи учун ижтимоисини сарой солдирган. Саройи узбек усталари миллий метаморфоз санъати асосида, бухороча услубда кўрганлар. Санаторийнинг умумий

майдони 21 гектар бўлиб, денгиз сатҳидан 220 метр баландликдадир.

«Аврора»нинг кудратли овози Қора денгиз соҳилларини ҳам ларзага келтирди... В. И. Ленин 1918 йилда Қримни меҳнатқашла ринг дам олиш жойига айлантириш тўғрисидаги даяретга имзо чеади. Шу кундан бошлаб ҳамма хусусий шифохоналар давлат ихтиёрига ўтди. 1924 йилда В. И. Ленин имзоси билан Ялтадаги биз юқориде айтган санаторий абадий фойдаланиш учун Узбекистон Совет Социалистик Республикаси ихтиёрига берилди.

Республика партия ва ҳукумати санаторийни кенгайтириш, қайта қуриш, замонавий медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозлаш, ўринлар сонини кўпайтириш, малакали врачлар билан мустаҳкамлашга алоҳида эътибор бериб келдилар ва эътибор бермоқдалар. Ҳар йили шу мақсад учун жуда катта маблағ ажратилмоқда.

Санаторийни айланамиз. Бир бирдан чиройли олтинга кўрпус биноси сават тўқиб турибди. Уларда ҳар ойда ўртача 160 киши истиқомат қилиб, дардига шифо топади. Хоналар ёруғ, тоза, озода.

М. НАЗОРОВ, «Совет Узбекистони» муҳбир.

Хиёболлар ораб борамиз. Ҳамма жой соя-силли, танадек офроб тушмайди. Меналар гард ишган. Радио қарнайларидан ёнқилиб, Узбек куйи ва кўшиқлари лигирб эшитилади. Қўшиқлар кутубхона, кўи ўринли охиона. Ёзил кино-театр, сўнгра спорт майдони бошланади.

Зинаполярдан юқори кўтарилмиз. Қайнатма сўрва, пусдубари палов, зираланган кабобнинг хушбўй ҳиди димоқда урилиб, иштаха очади. Ҳа, хиёбоннинг чап томони Узбек миллий таомлари тавёрланидаган охиона. Рўпара чойхона. Сўрларга ипак гиламлар, атлас кўрпачалар тўшланган, паркув қўйилган. Самоворлар патиллаб қайнапти. Меҳнат қилди чарчаганмики, ўтириб, ёношланг, дам олинг, хордиқ чиқаринг, ҳаммаси сиз учун! Шу жойда республикамизнинг шаҳар ва қишлоқларидан келган ҳамюртларимиз билан узрашиб гурунлашди, жонов пилбаларда кўк чой сиқариб, хордиқ чинардик...

Санаторийга ўз насбига меҳр кўйган шифокор Анвар Сатторович Ботирбеков раҳбарлик қилмоқда. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети санаторийни кенгайтириш, ўринлар сонини кўпайтириш вазифасини кўйдилар. Янгида инкита олтин қаватли корпус қўз кўтарилди. Ўринлар сонини 400 тагача кўпайтирилади. 500 кишига мўлжалланган охиона очилди. Янги кино-театр биноси қурилади, дам олувчиларга машиқ хизмат кўрсатиш яхшиланади. Ҳозирдаёқ денгиз соҳилида янги чўмилиш майдончаси яратилди...

М. НАЗОРОВ, «Совет Узбекистони» муҳбир.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Кўшиқлар, 9.30 — Шарн кўйилари, 10.10 — «Табусум» радиожурнали, 11.35 — Концерт (халқ талантлари), 12.15 — «Эртаклики салом» (Москва), 13.30 — Машинасозлар учун (русча), 15.00 — Машинасозлар кўнпа бағишланган эшиттириш ва концерт, 15.50 — «Олмалик зарбори», 16.00 — «Музикали глобус», 18.40 — Фортепiano ва оркестр учун концерт, 19.20 — Музикали салом, 20.00 — «Ёшлик» радиостанцияси, 20.40 — Ёнги кўйилар, 21.00 — «Мамлакатлар ва кўнчалар», 21.10 — Концерт (пахтакорлар учун), 22.20 — «Табусум» радиожурнали (такрорий эшиттириш), 23.30 — Концерт.

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — Кўрсатишлар программаси. Узбек тилида: 10.00 — Гимнастика. Рус тилида: 10.20 — Ўйлаб топ (кичиктоилар учун), 10.50 — Қаҳробалик қочоқ (бадий фильм), Узбек тилида: 12.00 — Чиппелино (6ш томошабитлар театрининг спектакли олиб кўрсатилади), 13.30 — Семини ёзувчиларининг. Шукур Саъдулла, 16.40 — Кўрсатишлар программаси, 16.45 — «Ахборот» информაციон программаси (рус тилида), 17.15 — Москва кўрсатади. Тошкент танкичлар мактаби ҳақида телесочери (Тошкентдан олиб кўрсатилади), ТОШКЕНТ КўРСАТАДИ

Узбек тилида: 17.45 — Машинасозлар кўнпа бағишланган эшиттириш, 18.15 — Концерт (машинасозлар учун), 18.45 — «Ахборот» информაციон программаси, 19.15 — Оталар сўзи — ақиннинг кўзи («Ёшлик» студияси), 20.15 — Қишлоқ дедентивин (рус тилида, бадий фильм), 21.45 — Колхозчилар сўзиди олдидан, 22.05 — Кувондиқ Искандаров кўйилади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

УҚУВ КўРСАТИШЛАР ПРОГРАММАСИ 11.00 — Инглиз тилидан иккинчи машғулот, 11.30 — Немис тилидан иккинчи машғулот. 1200 дан — Москва кўрсатади. ТОШКЕНТ КўРСАТАДИ 17.15 — Кинофильмлар (узбек тилида), 17.45 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 дан — Фрунзе телестудиясининг кўрсатишлари, ТОШКЕНТ КўРСАТАДИ Рус тилида: 20.00 — Пойтахтимиз меҳмонлари, Танаффуо вақтида кинофильм.

29 СЕНТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА 18.30 — Кўрсатишлар программаси. Рус тилида: 18.35 — Шайба, шайба (мултфильм), 18.55 — Телеингиллар, 19.10 — Совет Армияси жангчилари учун эшиттириш.

Узбек тилида: 19.30 — Халқ контроли эфирини, 19.50 — Телеингиллар, 20.00 — Қилич ва қалдон (бадий фильм, биринчи серия), 21.30 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА 12.55 дан — Москва кўрсатади. ТОШКЕНТ КўРСАТАДИ УҚУВ КўРСАТИШЛАР ПРОГРАММАСИ

Узбек тилида: 18.00 — Уқитувчи эфирини, 18.20 — Телевизион лентиларини қандай эшитиш, кўриш ва консентлаштириш ыирак. 19.00 — «Ёшлик» экранда (рус тилида), 19.35 дан — Москва кўрсатади. ТОШКЕНТ КўРСАТАДИ

Узбек тилида: 21.30 — Фарғона кинофестивали олдидан, 21.55 — Чирин шаҳар пойабзал фабрикаси клуби халқ ансамблининг концерти, 22.40 — Шаҳар ўзи ҳамма кино қилади (Телефильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА 18.00 дан — Душанба кўрсатади.

ПАРТИЗАНЛАРНИНГ ҲАРАКАТЛАРИ

БАЙРУТ, 25 сентябрь. (ТАСС). Араб ватанпарварлари Йордан водийсидаги Исроил оқупациячиларига қарши актив манглар қилмоқдалар.

Кеча араб партизанларининг отрядлари ал-Мундасса районига Исроил истеҳкомига тўсатдан хужум қилдилар. Худуд шу нуни партизанлар Тел-Авд-Барда районига душманнинг меҳанизациялашган патрўларига қарши пистирма ташкил этидилар, шунингдек, Ал-Жундия районига Исроил ҳарбий лагерига хужум қилдилар.

Шу операциялар натижасида душман солдатлари ва техникасига катта талафот етказилди. Партизанларнинг ҳаммаси ўз базаларига эсон-омон қайтиб келишди.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА 18.00 дан — Душанба кўрсатади.

Планетамизда

ТУР ХЕЙЕРДАЛ СССРГА КЕЛДИ

МОСКВА, 25 сентябрь. (ТАСС муҳбири). Норвегиянинг табиқат олими ва сайёҳи Тур Хейердал Атлантик океанида янгида 33 кўнлик сафар қилган «РА» папирус кемаси экипажининг аъзолари билан бирга Москвага келди. Уни ва ҳамроҳларини СССР Фанлар академияси меҳмон қилиб қабул қилди.

Бу ерда меннинг ўзларим кўри, — дейди Тур Хейердал. ТАСС муҳбири билан сўхбатда, — Сизларнинг мамлакатингизга мен биринчи марта бундан чорак аср аввал келиб кетган эдим. Бу гал мен Совет Иттифоқида туринчи марта келишим. «РА» экипажининг аъзолари сафардан сўнг бир-бирларининг меҳмон бўлиб боришга қарор қилганлар. Атлантикани шамоллари чинайтирган дўстликнинг давом этмоқда. Ҳар наҳаусини дўстликнинг юртига бориб келишга қиёмани.

— Сизнинг Атлантик океанида бирлашган АРАБ РЕСПУБЛИКАСИДАН ЧИҚАРИШ ЮБОРИЛДИ

ҚОҲИРА, 25 сентябрь. (ТАСС). Бирлашган Араб Республикасининг комитетдан органлари америкалик журналист, Англиядаги «Дейли экспресс» газетасининг муҳбири Жеймс Дэвидсон Пиктога бир ҳафта икунда Бирлашган Араб Республикасидаги чиқиб кетишни тақлиф қилдилар. «Ал-Ахром» газетасида босилган хабарда айтилганча, америкалик муҳбир «журналист» ишлар билан шуғулланганини сабабли шу қарор қабул қилган.

КОММУНИСТ САЙЛАНДИ

РИМ, (ТАСС). Таскана областидати Истилоил вилот кенгашига раис қилиб, коммунист Луизи Нанни сайланди. Ҳозир кенгаш составида унинг раисидан ташқари яна 6 коммунист бор.

Истилоил вилот кенгашининг христиан демократлар бошчилигидаги илгарини состави истефо берди.

ЯПОН ШАХТЁРЛАРИНИНГ ФОЖИАСИ

ТОКИО, (ТАСС). Фукуока префектурасидаги (Кюсю ороли) Симояида шахтасида кўтарув ишлари тугалланди. Бу ерда кон газининг портлаши натижасида бир неча шахтёр тирилди. Иш кўчилиб қолган эди. Шулардан уч кишинингича кўтарилма муваффақ бўлишди. 13 шахтёр ҳалок бўлди ва уларнинг мурдалари ер бетига кўтариб чиқилди.

ТАНДАГИ ҚўНГИРОҚ...

Улдиришга чоғлангани аниқланган, улар қидирув ишларини тузувчи олиб боришга киришдилар.

Бир неча вақт ўтган, гождат қишқарди манзаралар вужудга келди. «Кооператив» бундан бир неча йил аввал уй-жой қуришнинг давлати томонига ажратилган маблағи ҳамда 200 минг Гайрий Германия марнанидан нборагт мамоат на диталидан фойдаланиб, бир неча уй-жой қурилган, кўриш эди. Кичик ҳажмдаги, ваннаси қўйилмаган квартиралар бошқаларга нисбатан кимроқ нарх билан ижарага берилмаган эди.

Алла замонда қурилган ўша квартиралар ўтган йилда гача қай адровда бўлса шундай тураверган эди. Бироқ, тўсатдан Штутгарт райони «оқ район» деб аталувчи районлар қаторига қўшилиб қолди. Натияда ижара тўловидига маълум даражадаги мавхуд чекланишлар берилди. Шундан кейин «кооператив» ўз фаолиятини илгариникидан ҳам кўчаитириб юборди. Раҳбарларнинг буйруғи билан «ёски» квартираларини ремонт қилиш учун» катта-катта пуллар ажратилди.

Шундан сўнг ҳеч қандай қўлайлик бўлмаган йиллардаги квартиралар учун ҳам ижара ҳақи бир йўла бир неча баравар ошириб юборилди. Илгари бир квартира учун оинга 112 марка тўла-

ниладиган бўлса, энди 300 маркадан ҳақ олинмаган бўлди. Бунинг устига канилация, ахлатини олиб кетишга, чирок, сув ва ҳоказолар учун яна 50-60 маркадан бериш зарур бўлиб қолди.

Ижарачилар бунга қарши қатъий норозилик билан шахар маъмуриятига чиқиди. Янагина кундан-кунга кучайиб кетди. Охирида Штутгарт магистрати, кредит бошқармаси, ер бошқармаси, ички ишлар министрлиги бу масала билан «жидди»роқ шуғулланишга киришди. Аммо «кооператив» раҳбарлигидаги корчалоқлар ҳамма тўсиқлардан оғилдилик билан ўтиб кетаверишди. Улар ўлмай-немай, ҳамма кварти-